

Татарстан Республикасы Әтнә муниципаль районы
Күәм авыл жирлеге Советы Карапы

КАРАР № 19

17.02.2021 ел

Күәм авылы

Татарстан Республикасы Әтнә муниципаль районының
Күәм авыл жирлеге территориясендә Россия Федерациясе
дәүләт урман фонды жирләренә һәм физик һәм юридик затларның хосусый милкендәге
жирләргә көрмәгән яшел утыртмаларны кису тәртибе түрүнда
Нигезләмәне раслау хакында

Россия Федерациясе Урман кодексы, «Россия Федерациясендә жирле үзидарәне оештыруның гомуми принциплары түрүнда» 2003 елның 06 октябрендәге 131-ФЗ номерлы Россия Федерациясе Федераль законы, «Әйләнә-тирә мохитне саклау түрүнда» 2002 елның 10 гыйнварындағы 7-ФЗ номерлы Федераль закон, Татарстан Республикасы Әтнә муниципаль районының Күәм авыл жирлеге Уставы нигезендә, Күәм авыл жирлеге территориясендә Россия Федерациясе дәүләт урман фонды жирләренә һәм физик һәм юридик затлар милкендәге жирләргә көрмәгән яшел утыртмаларны рациональ файдалану, саклау һәм яңадан житештерү максатларында Татарстан Республикасы Әтнә муниципаль районының Күәм авыл жирлеге Советы карап бирде:

1. Татарстан Республикасы Әтнә муниципаль районының Күәм авыл жирлеге территориясендә Россия Федерациясе дәүләт урман фонды жирләренә һәм физик һәм юридик затларның хосусый милкендәге жирләргә көрмәгән яшел утыртмаларны кису тәртибе түрүнда Нигезләмәне күшүмтә нигезендә расларга.

2. Әлеге каарны Татарстан Республикасы хокукый мәғълүматының рәсми порталында www.pravo.tatarstan.ru адресы буенча, маҳсус мәғълүмат стендларында урнаштыру юлы белән бастырып чыгарырга, шулай ук «Интернет» мәғълүмат-телекоммуникация челтәрендә Татарстан Республикасы Әтнә муниципаль районының рәсми сайтында урнаштырырга.

Күәм авыл жирлеге башлыгы: Р.Р.Гатауллин

Татарстан Республикасы Әтнә муниципаль районының Күәм авыл жирлеге Советы каарына күшүмтә

Татарстан Республикасы Әтнә муниципаль районының Күәм авыл жирлеге территориясендә Россия Федерациясе дәүләт урман фонды жирләренә һәм физик һәм юридик затларның хосусый милкендәге жирләргә көрми торган яшел үтыртмаларны кисү тәртибе турында Нигезләмә

Әлеге Нигезләмә Россия Федерациясе Конституциясе, Россия Федерациясе Граждан кодексы, Россия Федерациясе Урман кодексы, «Әйләнә-тире мохитне саклау турында» 2002 елның 10 гыйнварындагы 7-ФЗ номерлы Федераль закон, Күәм авыл жирлеге Уставы нигезендә халыкның экологик иминлеген тәэммин итү максатларында эшләнде һәм Татарстан Республикасы Әтнә муниципаль районының Күәм авыл жирлеге территориясендә Россия Федерациясе дәүләт урман фонды жирләренә һәм физик һәм юридик затларның хосусый милкендәге жирләргә көрми торган яшел үтыртмаланы кисү тәртибен билгели.

1. Тәп төшөнчәләр

Әлеге Нигезләмәдә тубәндәге тәп төшөнчәләр кулланыла:

Яшел үсентеләр - табигый һәм ясалма чыгышлы агач, қуак һәм үләнчел үсемлекләр (паркларны, скверларны, бакчаларны, газоннарны, чәчәкплекләрне, шулай ук аерым үсеп үтыручы агачларны һәм қуакларны да кертеп).

Табигать территорияләре - бердәм географик (климат) шартларында формалашкан жирлек, туфрак, үсемлекләр рельефының билгеле бер типларын үз эченә алган, хужалык эшчәнлеге кагылмаган яисә аз кагылган территорияләр.

Яшелләндерелгән территорияләр - табигый чыгышлы үсемлекләр кишәрлекләре урнашкан территорияләр, ясалма рәвештә булдырылган яшелләндерү объектлары (авыл хужалығы билгеләнешендәге жирләрдән тыш), төрле функциональ билгеләнештәгә жирләрнәң алар чикләрендәге жир өслегенәң 50 процентыннан да ким булмаган өлеше үсемлекләр белән капланган төзелеш аз булган кишәрлекләре

Урманга әверелгән территорияләр - табигый тишелеп чыккан урман үсемлекләре белән капланган төрле функциональ билгеләнештәгә табигать территорияләре кишәрлекләре.

Агач - диаметры кимендә 5 см, биеклеге 1,3 м булган ачык беленеп торган кәүсәле үсемлек, яшь үсентеләрдән кала.

Куак - туфрак өслегендә үк тармакланган күпъеллык күптармаклы (агачтан аермалы буларак) үсемлек.

Үлән капламы - газон, табигый үләнчел үсемлекләр.

Куаклық, әрәмәлекләр (заросли) - нинди дә булса урында күе булып үсә торган үсемлекләр, қуаклар.

Яшел массив - бердәм үрчү хасил итүче 50 данәдән дә ким булмаган зур (15 елдан күбрәк) агачлар үсә торган территория кишәрлеге.

Яшел үтыртмаларны заарлау - яшел үтыртмаларга аларның үсешен туктатуга китерми торган зыян китерү, шул исәптән ботакларның, тамыр системасының механик заарлануы, кабыкның, тере туфрак катламының бөтенлөгө бозылу, яшел үсентеләрнәң йә тамыр зонасында туфракның заарлры матдәләр белән пычрануы, ут төртү яисә башка йогынты

Яшел үтыртмаларны юкка чыгару (югалту) - яшел үтыртмаларны кисү яки аларның үсешен туктатуга китергән башка төрле заарланулар.

Компенсация рәвешендә яшелләндерү - юкка чыгарылган яисә заарланган агачлар урынына 2 коэффициент белән яшел үтыртмалар булдыру.

2. Яшел утыртмаларны саклауның төп принциплары

Авыл жирлеге территориясендә үсә торган яшел утыртмалар саклагыч, рекреацион, эстетик функцияләр башкара һәм сакланырга тиеш.

2.1. Авыл жирлеге территориясендә (авыл хужалығы билгеләнешендәге жирләрдән тыш) урнашкан барлық яшел утыртмалар (агачлар, куаклар) якланырга тиеш.

2.2. Авыл жирлеге территориясендә яшел үсентеләрне саклау һәм үстерү өчен шартлар тәэммин иту бурычлары тубәндәгеләргә йөкләнә:

оешмаларга үзләре күрсәткән эшчәнлек төрлөрен гамәлгә ашыру өчен бирелгән кишәрлекләрдә — шушы оешмалар житәкчеләренә;

2.2.2. милектәге яисә арендадагы кишәрлекләрдә - юридик затларга һәм гражданнарга - милекчеләр яисә арендаторларга.

2.3. Яшел утыртмалар урнашкан жир кишәрлекләренен милекчеләре, файдаланучылар һәм арендаторлары яшел утыртмаларның сакланышын тәэммин итәргә, яшел утыртмаларны тиешенчә карауны тәэммин итәргә тиеш.

2.4. Әлеге Нигезләмә барлық гражданнарга һәм, милек формаларына бәйсез рәвештә, авыл жирлеге территориясендә агач-куак үсентеләрен кисүгә бәйле рәвештә проектлауны, тәзүне, ремонтлауны һәм башка эшләрне алып баручы оешмаларга кагыла.

2.5. Авыл жирлеге территориясендә хужалық, шәһәр төзелеше һәм башка эшчәнлек Россия Федерациясе, Татарстан Республикасы һәм әлеге Нигезләмәдә билгеләнгән яшел утыртмаларны саклау таләпләрен үтәп гамәлгә ашырыла.

2.6. Жир кишәрлеген сайлау акты, төзелеш, хужалық һәм башка эшчәнлекне оештыруга проект алды һәм проект документациясендә яшел утыртмаларның торышы турында тулы һәм дәрес белешмәләр һәм проектлана торган объектның яшел утыртмаларга йогынтысын тулысынча бәяләү булырга тиеш.

2.7. Яшелләндерелгән территорияләрдән һәм яшел массивлардан яшел утыртмаларның тереклек эшчәнлеген тәэммин итми торган файдалану рөхсәт ителми.

3. Яшел утыртмаларны (агачларны, куакларны) кису тәртибе

3.1. Авыл жирлеге территориясендә яшел утыртмаларны рөхсәтсез кису тыела.

3.2. Авыл жирлеге территориясендә агачларны һәм куакларны кису рөхсәт нигезендә башкарыла. Кисүгә рөхсәт Авыл жирлеге башкарма комитеты житәкчесе күрсәтмәсе рәвешендә рәсмиләштерелә.

3.3. Яшел утыртмаларны кисүгә рөхсәт алу өчен, мәрәҗәгать итүче Авыл жирлеге башкарма комитеты житәкчесе исеменә билгеләнгән формада (1 нче күшымта) хат-заявка бирә, анда утыртмаларның саны, исеме, аларның торышы, чикләнгән кису үткәрелү урыны һәм аны нигезләү күрсәтелгән булырга тиеш. Гаризага тубәндәге документлар теркәп бирелә:

3.3.1. Шәхесне таныклый торган документлар;

3.3.2. Вәкаләтле вәкилнең вәкаләтләрен раслый торган документ (әгәр мәрәҗәгать итүче исеменнән вәкил эш итә икән);

3.3.3. Якындағы корылмаларга яисә башка ориентирларга кадәр булган кишәрлекнең киселергә тиешле яшел үсентеләр тәшерелгән схемасы;

3.3.4. Жир кишәрлеге Бердәм дәүләт күчесез мәлкәт реестрында теркәлмәгән булса, жир кишәрлегенә хокук билгели торган һәм жир кишәрлеген раслаучы документларның танылганган күчермәләре;

3.3.5. Биналар һәм корылмалар төзегендә габаритларга эләгә торган яшел утыртмаларны кису башкарылган очракта, расланган проект документациясе;

3.3.6. Әлеге мәсьәлә кагыла торган территорияләрнең хужалары белән яшел үсентеләрне кису һәм күчереп утырту шартларын килештерү;

3.3.7. Агач утыртканда яисә күчереп утыртканда инженер чөлтөрлөре вәкилләре белән жир эшләрен уздыруга ордер ачып килемештерү.

3.4. Авыл жирлеге башкарма комитеты, хат-заявка көргөннән соң, Гариза бирүчегә әлеге эш төрен үткәрүгә рөхсәте булган махсуслаштырылган оешмага тубәндәгеләрне алу өчен мәрәҗәгать итәргә киңәш бирә:

3.4.1. яшел утыртмаларны исәпләү ведомосте;

3.4.2. киселергә тиешле агач-куак үсентеләренең санын, төрен, категориясен билгеләү максатында төзелә торган яшел утыртмаларны табигый техник тикшерү акты;

3.4.3. киселгән агач өчен бәянең (түләүнең) бәясен исәпләп чыгару. Киселгән агач өчен туләү Россия Федерациясе Хөкүмәтенен 2007 елның 22 маендағы 310 номерлы қарары белән расланган ставкалар нигезендә аерым исәпләнә.

Югарыда курсәтелгән эшләр Гариза бирүче хисабына башкарыла.

Рөхсәтнең гамәлдә булу вакыты - 90 көн.

3.5. Авыл жирлеге башкарма комитеты Гариза бирүченең хат-заявкасы, яшел утыртмаларны табигый техник тикшерү акты, киселгән агач өчен бәяне (түләүне) исәпләп чыгару нигезендә аывыл жирлеге территориясендә яшел үсентеләрне кисүгә рөхсәт бирү турында Авыл жирлеге башкарма комитеты Житәкчесенең курсатмә проектын өзөрли.

3.6. Эшләр башкаруга рөхсәт алганда, аның мәнфәгатында яшел утыртмалар юкка чыгарыла торган Гариза бирүче, әлеге Нигезләмә нигезендә яшел утыртмаларны кискән өчен түләүләр кертергә һәм компенсация рөвшешендә яшелләндерүнен тәртибен раслыг торган документларны тапшырырга тиеш.

3.7. Агач һәм куакларны кискән өчен түләү -Гариза бирүче тарафыннан Авыл жирлеге бюджетына күчерелә.

3.8. Яшел утыртмаларны кису эшләре билгеләнгән нормалар һәм кагыйдәләр нигезендә Гариза бирүче акчалары исәбенә башкарыла. Агачны бары тик аттестацияләнгән белгечләрнең кисүе генә рөхсәт ителә.

3.9. Яшел утыртмаларны егу, төпләү, киселгән яшел утыртмаларны һәм киселгән калдыкларны тәяү һәм чыгару эш башланганнын соң өч көн эчендә Гариза бирүче хисабына башкарыла. Киселгән яшел утыртмаларны һәм киселгән калдыкларны эш урынында саклаутыела.

3.10. Территориянен кису урынына якын урнашкан территориядә газон, яшел үсентеләр заарланаң очракта, территория хужасы һәм контроль органдары белән алар компетенциясе чикләрендә килемештерелгән срокларда, әмма зыян килгән вакыттан ярты елдан да соңга калмыйча, эшләрне башкаручы аларны мәжбүри торғыза.

3.11. Агачны кискән өчен түләмичә генә агач һәм куакларны кису Авыл жирлеге башкарма комитеты тарафыннан тубәндәге очракларда рөхсәт итепергә мөмкин:

3.11.1. яшел үсентеләрне тәрбияләү, санитар кисуләр һәм реконструкцияләү өчен кисуләр үткәру;

3.11.2. авария һәм башка гадәттән тыш хәлләрне бетерү, шул исәптән жир асты коммуникацияләрен һәм капиталын инженерлык корылмаларын ремонтлау вакытында;

3.11.3. Дәүләт санэпидемнадзор бәяләмәсе булса, торак һәм жәмәгать биналарында яктылыкны боза торган агач һәм куакларны кису;

3.11.4. авария хәлендәге (авып төшү куркынычы тудыручы, коры-сары) агачларны һәм куакларны кису.

3.12. Югарыда курсәтелгән очракларда яшел үсентеләрне кисуне гамәлгә ашыручи Гариза бирүчегә Авыл жирлеге башкарма комитеты белән килемештерелгән урыннарда компенсация рөвшешендә яшелләндерү үткәрергә кирәк.

3.13. Авария хәлендәге, коры-сары һәм хәвеф-хәтәр тудыручы яшел утыртмалар 2 нче күшымта нигезендә акт нигезендә комиссияләр тикшерүе нигезендә киселә.

3.14. РФ Урман кодексының 20 статьясы аналогиясе буенча жир килемештерелгендә, аны гражданга яисә юридик затка милеккә тапшыраннан соң, хужалык эшчәнлеге нәтижәсендә яки табигый рөвшештә барлыкка килгән агач-куак үсемлекләре аның үзенчә файдалана һәм үзе теләгәнчә житәкчелек итә торган үз милке булып тора.

3.15. Яшел утыртмаларны рөхсәтсез кису яисә юкка чыгару дип тубәндәгеләр таныла:

3.15.1. ағачларны һәм қуакларны рәхсәтsez яисә рәхсәт белән кисү, ләкин рәхсәттә күрсәтелгән кишәрлектә һәм санда, күрсәтелгән төрләрен кисмәү.

3.15.2. яндыру яисә ут белән саксыз эш иту нәтижәсендә ағачларны һәм қуакларны юкка чыгару яки заарлау;

3.15.3. көүсәне божралау яисә төпләү (подсечка);

3.15.4. үсеп килүче ағачларның һәм қуакларның үсеш туктатылганчы заарлануы;

3.15.5. ағачларның һәм қуакларның ағынты сулар, химик матдәләр, калдыклар һәм башка шундыйлар белән заарлануы;

3.15.6. коры-сары ағачларны рәхсәтsez кисү;

3.15.7. үсә торган ағачларның һәм қуакларның башкача заарланулары.

3.16. Дәүләт урман фондында булган ағачларны һәм қуакларны кисү махсус вәкаләтле дәүләт органнары тарафыннан бирелгән рәхсәтләр нигезендә гамәлгә ашырыла.

3.17. Әлеге Нигезләмәне бозып, ағачларны һәм қуакларны юк иту рәхсәтsez кисү булып тора һәм Россия Федерациясе һәм Татарстан Республикасы законнары нигезендә административ һәм жинаять җаваплылығына тартылырга тиеш. Әлеге Нигезләмә кагыйдәләрен үтәү авыл жирлеге территориясендә барлык гражданнар, оешмалар һәм учреждениеләр өчен мәжбүри.

4. Компенсация рәвешендә яшелләндерү

4.1. Компенсация рәвешендә яшелләндерү рәхсәт ителгән кисуләр, яшел үсентеләрне законсыз заарлау яки юкка чыгару очракларында гамәлгә ашырыла. Компенсация рәвешендә яшелләндерү ағачлар, қуаклар һәм газлар утырту өчен яраклы якындағы сезонда, әмма яшел үсентеләрне заарлау яки юкка чыгару факты билгеләнгән вакыттан алып бер елдан да соңға калмыйча башкарыла.

4.2. Компенсация рәвешендә яшелләндерү мәнфәгатьләрендә яисә хокукка каршы гамәлләр нәтижәсендә яшел үсентеләрне заарлаган яки юкка чыгарган гражданнарың яисә юридик затларның акчалары хисабына башкарыла.

4.3. Әлеге Нигезләмә нигезендә яшел утыртмаларга китерелгән зыян табигый формада - компенсация рәвешендә яшелләндерү формасында кире кайтарылырга тиеш: юкка чыгарылган ағачлар урынына 2 коэффициент белән яшел утыртмалар булдыру.

5. Яшел утыртмаларны саклау шәһәр төзелеше эшчәнлеген башкарғанда

5.1. Авыл жирлегендә шәһәр төзелеше эшчәнлеген гамәлгә ашыру яшел утыртмаларны саклау таләпләрен үтәп алып барыла.

5.2. Яшел территорияләр, шул исәптән яшел массивлар, шулай ук яшелләндерелгән территорияләрне үстерү өчен билгеләнгән жир кишәрлекләре, аларның максатчан билгеләнешенә бәйле булмаган килеш кулланылырга һәм анда төзелеш алып барылырга тиеш түгел.

5.3. Яшел утыртмалар утыртылган жир кишәрлекләрендә төзелеш алып барганды, проект документациясендә киселергә тиешле яшел утыртмаларга бәя булырга тиеш. Мондый очракларда зыянны каплау киселгән ағач өчен түләүне алдан керту һәм әлеге Нигезләмәнең 2 һәм 3 бүлекләрендә билгеләнгән тәртиптә компенсация рәвешендә яшелләндерү юлы белән гамәлгә ашырыла.

6. Яшел утыртмаларны саклау Эшмәкәрлек эшчәнлеген башкарганда

6.1. Яшелләндөрөлгөн территорияләрдә һәм яшел массивларда Авыл жирлеге башкарма комитеты рөхсәтеннән башка сәүдә һәм башка эшмәкәрлек эшчәнлеге, эшмәкәрлек эшчәнлеген гамәлгә ашыру өчен палаткалар һәм башка корылмалар урнаштыру тыела.

6.2. Эшмәкәрлек эшчәнлеген яшелләндөрөлгөн территорияләрдә һәм яшел массивларда гамәлгә ашырганда шартлау куркынычы булган, ут куркынычы булган һәм агулы матдәләр куллану, территорияне пычрату һәм чүпләү, яшел утыртмаларның заарлануына яки юкка чыгуына китерергә сәләтле башка эшләр тыела.

7. Административ җаваплылык.

7.1. Элеге Нигезләмәне бозуда гаепле затлар Россия Федерациясе һәм Татарстан Республикасы законнары нигезендә җаваплы булалар.

Татарстан Республикасы Өтнә
муниципаль районының Күәм авыл
жирлеге территориясендә Россия
Федерациясе дәүләт урман фонды
жирләренә керми торган яшел
утыртмаларны кису тәртибе турында
Нигезләмәгә 1 нче күшымта

Күәм авыл жирлеге
Башкарма комитеты
җитәкчесенә

(оешманың исемен
яки Ф.И.О., адресын күрсәтергә)

КҮӘМ АВЫЛ ЖИРЛЕГЕ ТЕРРИТОРИЯСЕНДӘ
АГАЧ-КУАКЛАР ҮСЕНТЕЛӘРЕН ЧИКЛЕ КҮЛӘМДӘ КИСҮГӘ
ГАРИЗА

Агачларны, куакларны, агач-куак үсемлекләрен (кирәклесенең астына
сызарга) кисүне
рәхсәт итүегезне сорыйм, алар _____ жир кишәрлөгендә

(оешманың исемен яисә Ф.И.О. һәм жир кишәрлөгене хокукның төрөн
күрсәтергә)
һәм _____ жирләрендә урнашкан

(торак пунктны күрсәтергә)

Жир кишәрлөгө түбәндәгеләр булу белән характерлана:

агачлар _____ данә

куаклар _____ данә

Жир кишәрлөгөn үзләштерү һәм төзекләндерү процессында агачны кискән
өчен түләүне гамәлгә ашырырга һәм дендроплан нигезендә агач-куак
үсентеләрен компенсация рәвешендә утыртуны башкарырга сүз бирәм.

Ф.И.О. _____ (Имза)
Дата _____

Күшымталар:

1. Исәп-рәхсәт документлары.
2. Кису күздә тотыла торган яшел утыртмаларның төре һәм саны курсәтелгән
жир кишәрлөгө планы.

ТР Әтнә муниципаль районының
Күем авыл жирлеге
территориясендә РФ дәүләт урман
фонды жирләренә керми торған
яшел утыртмаларны кису тәртибе
турында Нигезләмәгә 2 нче
кушымта

ЯШЕЛ УТЫРТМАЛАРНЫ КИСӘРГӘ ЯРАКЛЫ ДИП ТАНУ ТУРЫНДА АКТ

Әтнә муниципаль районының Кышлау авыл жирлеге башкарма комитеты
« ____ » _____ ел

Әлеге составтагы комиссия

1. _____
(Ф. И. О., вазыйфасы)
  2. _____
(Ф. И. О., вазыйфасы)
  3. _____
(Ф. И. О., вазыйфасы)
- яшел утыртмаларны тикшерү үткәрде.

Тикшерү нәтижәләре буенча билгеләндө:

Нәтижәләр:

Комиссия әгъзалары:

1. _____
(имза) _____ (ФИО)
2. _____
(имза) _____ (ФИО)
3. _____
(имза) _____ (ФИО)